

Asia: VN/8392/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

2 a § Maksun periminen / Uttag av avgif

Ehdotus on hyvä asiakkaiden kannalta. Ohjeet oikaisun hakemiseksi on liitetty jo nykyiselläänkin laskuun.

2 b § Päätös maksukyvyn mukaan määräytyvästä maksusta / Beslut om avgift som bestäms enligt betalningsförmågan

Ei huomautettavaa.

3 § Käyttämättä jätetystä palvelusta perittävä maksu / Avgift för oanvänd service

Ehdotuksen mukaan kunta voi periä käyttämättä jätetystä palvelusta maksun, jos perimistä ei ole pidettävä kohtuuttomana. On hyvä, että tätä ns. sakkomaksua voidaan periä kaikista käynneistä eikä ainoastaan lääkärin ja hammaslääkärin käynneistä ja kalliista tutkimuskäynneistä, vaan myös hoitajien käynneistä. Maksua tulisi voida periä myös alle 15 vuotiailta. On huoltajien/vanhempien vastuulla tuoda alaikäinen lapsi varaamalleen vastaanotolle. Esim. ei yksi vuotias lapsi aikaa itse varaa. Suun terveydenhuollossa koululaisten vastaanottoja jää peruuttamatta tekstiviesti muistutuksista huolimatta- ko. lasten hampaat jäävät hoitamatta (vastuun vanhempien myös) ja aikoja käyttämättä ja jonot kasvat. On todettu, että tieto sakkomaksusta auttaa muistamaan varatut ajat. Laajennus käyttämättä jätetystä palvelusta perittäväälle maksulle on hyvä asia, joka lisää resurssien kohdentumista varsinaiseen hoitotyöhön.

Kohtuullisuuden arvioiminen tapauskohtaisesti saattaa olla haastavaa ja aiheuttaa ylimääräistä työtä.

5 § Maksuttomat terveyspalvelut / Avgiftsfria hälsovårdstjänster

Ennaltaehkäisevät terveydenhoitajan tarkastukset on perusteltua pitää maksuttomina (ml. omaishoitajat, työttömät jne.) samoin kuin terveyskeskuksissa omahoitajien vastaanottokäynnit. Kuitenkin sairausvastaanottojen tulisi olla maksullisia.

Maksullisia käyntejä ovat esim. päivystävän sairaanhoitajan vastaanotot kiirevastaanotolla; hoitajan vastaanotto, joka sisältää toimenpiteistä (mm. injektiot, ompeleiden poistot, nestetiputushoito, haavan hoito max x10), asiantuntijahoitajien vastaanotto, sisältää erikoistutkimusta/osaamista (mm. astmahoitaja, uniapneahoitaja, siedätyshoito), silmänpohjakuvaus, jalkahoitajan vastaanotto, tukisukkien mittauskäynnit.

Jos hoitajien käyntimaksut poistetaan, pienenevät käyntitulot kunnalla.

6 a § Maksukatto / Avgiftstak

Suun terveydenhuollon osalta erittäin merkittävää on asiakasmaksutulojen menettäminen, sillä kyseisistä palveluista on tähän saakka tullut huomattavasti asiakasmaksuja. Tämä tulee myös ohjaamaan potilaiden yhteydenottojen lisääntymiseen loppuvuoden aikana, mikä tulee kasvattamaan jonoa ja pidentämään hoitoon pääsyä. Asiakkaita ohjautuu yksityiseltä puolelta julkiselle puolelle, mikä vaikeuttaa entisestään resurssipulasta kärsivät julkisen sektorin toimintaa ja johtaa resurssilisästarpeeseen ja kustannusten kasvuun.

Maksukaton laajentaminen aiheuttaa kustannuksia, valtion tulisi korvata kunnille menetetyt asiakasmaksutulot täysimääräisesti.

Maksukattojärjestelmän tulisi olla sellainen, ettei asiakkaan omalla vastuullaan ole maksukaton kertymisen seuraaminen, vaan se tulee suoraan järjestelmästä.

7 b § Palvelun pitkäaikaisuus / Servicens långvariga karaktär

Pohjois- Suomen aluehallintovirasto on esittänyt seuraavia näkökohtia, jotka ovat myös Seinäjoen kaupungin mielestä asiassa olennaisia. ”Säännöksen mukaan sosiaalihoitolain 19 §:ssä tarkoitettu kotipalvelu muuttuisi maksulliseksi 2 kuukauden jälkeen. Tämä ei tue haastavassa tilanteessa olevia lapsiperheitä, joilla on pitkäaikaisia vaikeuksia sosiaalihoitolain 19 § 1 momentissa mainituissa asioissa. Kotipalvelu on kuitenkin lastensuojelun asiakkaille maksutonta. Sosiaalihoitolain tuen piirissä oleville lapsiperheille myös pitkäaikaisen kotipalvelun tulisi olla maksutonta, joka vähentäisi lastensuojelun tarvetta.”

7 c § Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon maksu / Avgift för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig familjevård och långvarig sluten vård

Ei kommentoitavaa.

10 b § Pitkäaikaisesta tehostetusta palveluasumisesta, pitkäaikaisesta perhehoidosta ja pitkäaikaisesta laitoshoidosta perittävän maksun perusteena olevat tulot / Inkomster som utgör grund för avgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig familjevård och för långvarig sluten vård

Ei kommentoitavaa.

10 c § Tuloista tehtävät vähennykset pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa / Avdrag från inkomsterna för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig familjevård och långvarig sluten vård

Ei kommentoitavaa.

10 d § Tuloista tehtävät erityiset vähennykset pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa ja pitkäaikaisessa perhehoidossa / Särskilda avdrag från inkomsterna för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg och långvarig familjevård

Yksinkertaisempaa olisi huomioida vähennyksenä tuloista sairausvakuutuksen lääkekatto jaettuna 12:sta eli noin 50€/kk. Tai sitten niin, että tehostetun palveluasumisen asiakkaan lääkkeet tulevat sairaala-apteekista ja sisältyvät hoitomaksuun.

10 e § Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta sekä pitkäaikaisesta asumispalvelusta perittävä maksu / Avgift för fortlöpande och regelbunden service i hemmet samt för långvarig boendeservice

Seinäjoen kaupunki viittaa tässä Tampereen kaupungin kannanottoon.

”Lähes jokaisen palvelutunnin mukaan vaihtuva maksuprosentti työllistää merkittävästi nykyistä enemmän. Palvelutarve voi muuttua tiheään, jopa useamman kerran kuukauden sisällä. Palvelutarpeen muuttuessa tulee aina tehdä uusi palvelu- ja hoitosuunnitelma, laskea uusi asiakasmaksu ja tehdä uusi asiakasmaksupäätös. Yhden kuukauden asiakasmaksu voi sisältää monta eri maksuprosenttia mikä tekee laskun loppusumman muodostumisen ymmärtämisen vaikeaksi niin asiakkaalle kuin työntekijällekin ja varsinkin silloin, jos pitää laskea takautuvasti hyvitystä asiakkaalle.

Lakiin tulee kirjata, voiko asiakas kieltäytyä tulojensa selvittämisestä ja suostua sen sijaan maksimimaksun perimiseen.

On hyvä, että myös etäyhteyksien kautta toteutuvat palvelut määritetään maksullisiksi.”

Seinäjoen kaupunki toteaa, että tulot vähenisivät nykyisellä esityksellä erittäin merkittävästi.

10 f § Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta sekä pitkäaikaisesta asumispalvelusta perittävän maksun perusteena olevat tulot / Inkomster som utgör grund för avgiften för fortlöpande och regelbunden service i hemmet samt för långvarig boendeservice

Seinäjoen kaupunki pitää hyvänä, ettei toimeentulotukea jatkossakaan oteta huomioon. Muilta osin ei ole kommentoitavaa.

10 g § Tuloista tehtävät vähennykset jatkuvassa ja säännöllisessä kotona annettavassa palvelussa sekä pitkäaikaisessa asumispalvelussa / Avdrag från inkomsterna för fortgående och regelbunden service i hemmet samt för långvarig boendeservice

-

10 h § Tukipalvelut ja asumispalveluun liittyvät palvelut / Stödtjänster och tjänster i samband med boendeservice

-

10 i § Laskennallinen metsätulo / Kalkylerad inkomst av skog

-

10 j § Maksun määrääminen ja tarkistaminen / Bestämmande och justering av avgift

-

10 k § Palvelun keskeytyksen vaikutus asiakasmaksuun / Hur avbrott i servicen påverkar klientavgiften

-

11 § Maksun alentaminen ja perimättä jättäminen / Nedsättning och eftergift av avgift

Pykälän selkeyttäminen on hyvä asia. Säännös aiheuttaa kuitenkin kunnille lisää työmäärää, kun on määriteltävä taho, joka selvittää asiakkaiden tilannetta ja neuvoo asiakkaita maksujen alentamista ja perimättä jättämistä koskevasta sääntelystä. Ehdotettu säännös antaa kuitenkin paljon tulkintavaraa kunnille, vaikka sen velvoittavuutta on lisätty, joten täsmennykset tältä osin edesauttaisivat säännöksen toimeenpanoa.

13 § Muulta kuin Suomessa asuvalta perittävä maksu / Avgift av dem som inte är bosatta i Finland

-

14 § Tulojen, korvausten tai saamisten periminen kunnalle tai kuntayhtymälle / Uppbärande av inkomster, ersättningar eller fordringar till kommunen eller samkommunen

-

14 a § Viranomaisten tiedonsaantioikeus / Myndigheternas rätt att få upplysningar

Tiedonsaantioikeutta koskeva pykälä on hyvä.

15 § Muutoksenhaku / Ändringsökande

-

Voimaantulo (alustava voimaantuloajankohta 1.1.2021) Ikraftträdande

-

Lepistö Soile
Seinäjoen kaupunki - Sosiaali- ja terveyskeskus